

Nghề chèn tạo và buôn bán đồ binh khí ở thế giới

(Tiếp theo)

Hãng Krupp không chỉ chế tạo đồ quân khí cho một mình nước Đức, mà bán cả cho các nước nữa: hồi năm 1912, Krupp chế tạo 53.600 khẩu đại bác, để lại trong nước Đức 26.300 khẩu, còn bán ra ngoài quốc gia 27.300 khẩu. Bán hàng mua đồ của Krupp ít cả là 53 nước, trong có nhiều nước vào phe đồng minh với Pháp đánh Đức năm 1914, đồ của Krupp bán cho Đức đánh các nước đồng minh, mà đồ đồng minh dùng đánh Đức cũng là của Krupp một số nhiều. Ai chế tạo ai, miễn là mình đủ tài, đủ óc của nhà kinh doanh cũng đáng ghe thì đi!

Trong năm Âu-chiến 1914-1918, Krupp nhận được số lợi rất to, bán được 86 triệu một năm, lần lần vượt lên đến 110 triệu, 140 triệu, 165 triệu đồng mỹ-khắc. Ghe chưa!

Thủ đoạn xoay nghề để tránh sự khố khài. - Mới hễ thì rặng lạnh, Đức bị thua, sự nghiệp Krupp cũng bị hao tổn. Sau khi hòa ước Versailles ký rồi, liệt cường lập ra ban hội đồng kiểm soát các nhà máy chế tạo quân khí của Đức, ở nhà máy Essen 9.300 cái máy nặng 60.000 tấn và 300.000 đồ phụ tùng vật bị phá huỷ cả, người ta tính sự thiệt hại đến 104 triệu mỹ khắc vàng.

Đứng trước cảnh nguy ngập ấy, ban hành chính của hội Krupp định đổi công việc các nhà máy còn lại ra làm đồ thường, để tránh sự thiệt hại ấy, các nhà máy chỉ làm máy khâu, máy xe lửa, toa xe lửa, máy cày, xe camion, ống bơm nước, các loại máy nói, máy khắc bóng, đồ ăn lương, đồ mộc xẻ, và các thứ đồ dùng ở bên gia đình, học trò v.v. Sự thay đổi ấy làm cho Krupp bị một sự thiệt hại, phải trả bù

khó khăn về đường kinh tế, Krupp bán vay một số tiền 60 triệu, chẳng bao lâu đã hết.

Thất bại, mà vẫn anh hùng, trong một lần vay được 60 triệu đồng, chúng ấy đã thấy thế lực và lòng người ta tin nhiệm Krupp ở Đức và ở ngoài quốc gia là thế nào!

Trái qua cơn khủng hoảng năm 1925, những hội kỹ nghệ ở Rheinland và Westphalia liền hiệp lại, Krupp không chịu vào liên đoàn ấy, cứ đứng độc lập. Đối với đoàn thể, Krupp vẫn là độc lập, song đối với chính phủ, Krupp có quan hệ lớn, chính phủ phải phụ cấp một năm một số rất lớn. Ban kiểm soát của đồng minh lập vẫn lơ lơ đó, mà Krupp cứ xoay một cách rất khôn khéo, công việc vẫn tiến hành, mà không phạm trái đến điều ước Versailles. Từ ngày Hitler lên nắm chính quyền nước Đức, công nhận xe ô tô hòa ước Versailles, tăng gia quân bị, đúc súng, đóng tàu, nay lại xe ô tô hòa ước Locarno, đem quân chiếm cả hạt Rheinland, thiết lập đơn lập, lo việc chiến tranh, hãng Krupp càng phát đạt lại, tháng trước đây khi Đức tuyên bố việc bình bị bình đẳng, công nhận tin nói nhà máy Krupp làm việc cả đêm ngày, nay mai trên sân hoạt động quốc tế, Krupp sẽ xuất đầu lộ diện lại, rồi để những thủ đoạn ngày xưa ra làm cho thế giới phải nghiêng ngả.

3) Adolphe Schneider
Bước đầu công việc. - Nói đến công nghệ kim khí ở Pháp, không quên nhắc đến nhà máy Creusot, không ai qua nhà Schneider, là ông vua kim khí ở thế giới nước Pháp, mà cũng một ông vua kim khí ở thế

Dân Đức hoan nghinh Hitler đến bực nào?

Hitler đối với dân Đức, không khác nào một vị thần sống. Hầu hết người trong nước đều tôn sùng ông ta một cách đặc biệt. Xem như cứ tuyên cử ở Đức vừa rồi đến chín mươi tám phần trăm (98%) bỏ thăm cho ông thì đủ rõ.

Họ nao nức nâng Hitler lên, trong kỷ tuyên cử, xem thế này: Ngày ấy có 3.500 dân Đức cư trú ở Áo (Autriche) phải đi xe lửa đặc biệt tới thành Passau để bỏ thăm. Còn những người Đức ở Pháp hoặc ở Luân-đôn thì đi tàu bay về cả.

Có 104 người vừa hành khách, vừa người làm công trên chiếc khinh khí cầu Heng-dang-Báo cử việc bỏ thăm cho Hitler trên ấy. Một chị đàn bà tên là Gertrude Pasch, 34 tuổi, lúc 8 giờ 45 ngày kỷ đồ một đứa con trai, đến 8 giờ 30 để một đứa con gái; thế mà lúc 10 giờ chị cũng rần bỏ thăm; đến đôi người ta phải tới lại nhà thương mà lấy là thăm của chị.

Tại hạt Sarre có 1.036.578 người bỏ cho Hitler, chỉ có 1.422 thăm nghịch (tức là 99,7% thuận Hitler).

Cái tiếng « không » đối với Hitler trong các kỷ bầu cử, thật hiếm hoi lắm.

Al đời phe sùng bái Hitler họ làm thế này, bảo ai dám nói « không » chứ!

Kỷ tuyên cử ngày 12 Novembre 1933, tại hạt Soelow có 6 người bỏ thăm « không » cho Hitler. Rồi đầu đề cho bọn nghịch là bọn sùng bái Hitler lấy và biết được tên họ, bên buộc cả 6 phải mang kim băng có mấy chữ thế này đi rống dục phố: « Ta là kẻ phản quốc, ta đã bỏ thăm cho nước Pháp rồi » (Je suis un traître à la patrie, j'ai voté pour la France). Trước hàng bọn kỷ có đoàn nhạc của đảng Quốc-xã đánh reo: đến nơi chợ, chỗ người đông đúc, họ buộc 5 người kỷ là to lên: « Ta là đứa bội phản » (Je suis un traître).

Thế rồi bọn phạm kỷ phải đi bỏ chụp hình nơi phòng của đảng bộ.

Lại ngày 24 Mars 1934, tại hạt của Hitler có nhiều kẻ cũng bỏ thăm « không » cho ông. Tính ra có 798 thăm như vậy, và 110 thăm trắng. Thật là đều nhau nhà cho đảng Quốc-xã. Họ quyết trả thù lại mới yên. Nên chực khi biết được kết quả cuộc bỏ thăm rồi, chỉ-bộ Quốc-xã lại đẩy bèn cần ngang ra giữa đảng cái một kim vĩ to tướng, có mấy chữ: « Đối với số 908 đưa phần Hordorff kia, chúng ta phải tìm cách trừng trị cho biết ».

Lại nữa, có hai người khách hàng của nhà hàng « Sonnwend » nhà tuyên bố với công chúng rằng mình nghịch Hitler, đến nỗi bị họ đưa đi dạo vòng khắp phố để cho công chúng biết mặt. Lĩnh cảnh sát phải hết sức giữ trật tự, không thì khi kết của đám người kia không khỏi làm cho hai người « phản quốc » kỷ đến nguy.

H. H.

VIỆC TRONG NƯỚC

Nạn xe kéo đến chết người

HUẾ. - Khi độ 10 giờ đêm thì từ 20 Mai này, trên sân Đạo 26 tuổi, người làng Phú Xuân, huyện Hương Trà, hiện ở nơi phương Phú hội, đàng lưng khum kéo chiếc xe cho người khác, bị trên cao đường Jales-terry xuống đến đầu dốc Đập đá, tại gặp Ng. Nhiếp 28 tuổi, người làng Xuân ở, tổng Quảng huyện, huyện Phú vang, hiệu ở ngụ làng Thọ Thọ, cũng đang kéo một chiếc xe có khách ngồi, bị đười Vỹ giựt chạy lên.

Vị trí làm không thấy, mà hai công xe của Nhiếp đâm vào hông bên trái của Đạo, còn Đạo bị một vết thương tại nơi hông độ dài 8 phần tây rộng 3 phần, sâu đến 3 phần, máu ra tại tại, Đạo té xuống đất liền.

Được tin, người lính cảnh sát gác đoạn đường kỷ chạy đến xe bị, cho chở Đạo lên bệnh viện điều trị, và bắt Nhiếp theo về Cảnh sát giam giữ. Nhưng vì đến thương nặng máu ra nhiều, nên Đạo lên đến bệnh viện, qua thời thuốc mới khám vết thương lấy ra được mấy mảnh gỗ công xe, thì Đạo hết thở!

P. V.

Cũng vì mê tín!

THỪA-THIỆN. - Ng-vân-Diệm và Ng-thị-Quân người ở làng Tô Đà, tổng Lương văn (Hương) huyện Hương Trà, hiện là Ng-vân-Giôn, năm nay 16 tuổi.

Chẳng biết vì sao, gần đây tên Giôn phát ra bệnh như điên khùng, về nhà là thì Quán chạy thuốc thang đủ cách mà chưa bớt. Ngày 10 Mai, thì Quán nghe người ta nói, có thầy pháp tên Giác, ở làng Phú trạch, chữa bệnh tà diêm hay lắm; thì Quán vội với đi rước thầy Giác về điều trị. Khi thầy Giác đến, bảo thì Quán ra ngoài, rồi thầy pháp tên Giác, ở làng Phú trạch, chữa bệnh tà diêm hay lắm; thì Quán vội với đi rước thầy Giác về điều trị. Khi thầy Giác đến, bảo thì Quán ra ngoài, rồi thầy pháp tên Giác, ở làng Phú trạch, chữa bệnh tà diêm hay lắm; thì Quán vội với đi rước thầy Giác về điều trị.

Thầy Quán tin lời, giữ gìn mai để qua 5 ngày, mà chẳng thấy thầy Giác đến; thì Quán bèn mở ra xem thì chỗ để chén nơi tay tên Giôn đã thất lạc, mà bệnh diêm thì vẫn cứ điên hoái. Sau nhờ có người mách bảo mới chịu đưa tên Giôn lên bệnh viện Huế để điều trị.

Cái hạt mê tín!
Leo cây té gãy tay
Cậu Ng. Hạnh 17 tuổi, người làng Thanh Phước, tổng Vĩnh trị, huyện Hương Trà, học sinh lớp nhất trường Hương Trà. Ngày thứ năm 21 Mai này, nhân nghỉ lễ, khi độ 12 giờ trưa cậu Hạnh cùng bạn là cậu Song đến chơi với cậu Ung ở trong nhà huyện, 3 cậu rủ nhau leo lên cây đào trong vườn huyện để hái ăn, cậu Song leo một nhánh, còn Hạnh và Ung leo chung một nhánh, chẳng may nhánh đào gãy kỷ, cả 2 cậu té xuống! cậu Ung vô hại, còn cậu Hạnh bị gãy cánh tay trái.

Hãy tin, quan huyện lại đặt ra khám xét, rồi cho chở lên cứu Hạnh lên bệnh viện Huế điều trị.

P. V.

Hương bộ điều quá!

HÀ-TIÊN. - Chàng tôi, Hào dịch và đầu làng Thái hà, tổng Đông, phủ Thạch hà, có việc ức sau này:

Nguyễn Lê xuân Quỳnh làm hương bộ làng chúng tôi từ năm 1931 đến nay. Theo lệ làng thì thân tiên egal làm những đám hôn thú để làm tiền công làng, còn tiền số sách giấy mi và tiền phí thì làng cấp ngoài. Vậy mà hương bộ thân tôi bỏ tới chớ không chịu tiền với làng. Một khi trong làng có người sinh đẻ, hoặc chết, đến thăm với y, thì y nhận tiền mà không chịu trước; cách đó ít lâu, y lại phao nói không thấy khai, phải đưa tiền ra, nhà khác thì bực đồng, nhà nghèo thì ốm bầy bầy, y mới trước cho, nếu không chịu thì y trịnh với chánh tổng hay là trình quan.

Đồng xu là tội ác!

(Tiếp theo trang nhất)

nấy, thò miệng vào máy điện nói vài câu là vật cần dùng đó dẫu ở tận bên Ba-lê bay Nư-ơc cũng trong mấy phút và 1, 2 giờ đồng hồ đã đưa tới ngay. Về một bên kia, khách đưa hàng đó ai muốn vật gì thì bên này A, B, C cũng theo cách kỹ mà gửi sang cho họ. Nghĩa là vật hạng này dẫu vật hạng khác, cứ trực-tiếp bán mà không cần đến đồng xu làm trung-gian... Như vậy thì trên đời ai còn chuộng qui gì đồng xu nữa mà không vứt nó đi? Thế lực các nhà băng cũng không thể nào duy-tri được mà khỏi đổ sụp...

Đấy, cái ngày đồng xu trở ra vật vô-dụng là cái ngày «thế-giới hoàng-kim» đó. Có lẽ lịch-sử nhân-loại có ngày hóa-bình cũng chờ cái ngày thế-giới nói trên. Có cái ngày ấy thì mới không có chuyện gây tội ác bởi đồng xu, mà gây danh-ngôn «kim-liên vạn-năng» cũng thành câu cổ-ngữ trong bộ tự-diễn cái ngày về vang thay!

Mong mỗi thay, nhà khoa-học gắng làm tới lên!

H. A.

AI MUỐN BIẾT?

M. G. biết bệnh Phóng-Tích và muốn biết thuốc Phóng-Tích Cao-Chim có công hiệu thế nào, xin cứ đến bài các Đại lý từ Cao-Chim đang ở kỳ báo trước hoặc kỳ báo sau ở trang 4 số 78

CUỘC XỔ SỔ ĐỒNG - PHÁP

Kỷ phát hành thứ nhất

XỔ NGÀY 11 THÁNG BẢY TÂY NĂM 1936

800.000 vé, mỗi vé giá một đồng (1\$)	
80 phần trăm chia cho các số trúng theo bản kê sau này:	
1 số trúng được	100 000\$
1	40 000
1	20.000
8	2.000
16	1.000
80	400
800	80
800	40
8.000	20

Các công số mà thường công chúng nên biết như số Kho Bạc, Thương Chánh, Máy Thép, v.v. và các viên chức, hào lý, nhà thương mại cũng ít nhiều người khác đều có bán vé số. Muốn biết tên những người nào có bán, thì đến mấy nơi thường hay bán vé thì sẽ rõ.

NHÂN CHỮ T!

Hạn thời bán vé, khắp trong cả Trung kỳ, thì nơi trước, chỗ sau, nhưng chỉ đến ngày mùng 7 tháng 7 tây năm 1936 là tức chỉ: duy chỉ ở Kinh đô và các tỉnh lý. thì các số Kho Bạc còn bán cho đến 8 giờ rưỡi chiều ngày mùng 8 tháng 7 tây, nhất định không còn đời.

HAI MÓN RƯỢU THUỐC RẤT HAY

của nhà thuốc **VÔ-VĂN-VÂN** Thudamột-Nam-ky

I. - Trường-Sanh được từu. - Rượu thuốc này lành-chất đại-bổ. Dân ông, Dân bà, người già cả, khi huyết suy kém, trong mình bần thần mệt nhọc, hình vóc gầy ốm, uống rượu thuốc này trong ít lâu sẽ thấy công hiệu. Rượu thuốc này rất mạnh, không nên uống đến quá say, phải tùy theo sức mình mà dùng.

II. - Phong-Thập được từu. - Cường nhưc, mồi, té, bại, uống thuốc thang, thuốc hoàn, rất lâu lành. Thuốc hiệp cùng rượu trong giây lát đã chuyển khắp chân thân. Món thuốc rượu này chuyên trị chứng nhưc, mồi, té, bại rất công hiệu. Bất luận ngày đêm, tùy theo sức mình, muốn uống nhiều, uống ít cũng được.

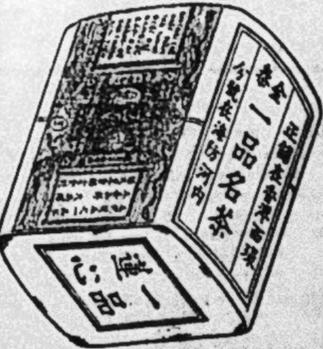
Giá cả hai thứ: Chai lớn 1/2 lít 1\$. - Chai nhỏ 1/4 lít 0,50

Chi-cuộc **VÔ-VĂN-VÂN** được-phòng

SAIGON 229, Rue d'Espagne | QUINHON Avenue Gia - Long | HUẾ 87, Rue Paul Bert | HANOI 88, Rue de Colon | TOURANE Avenue du Massé | HAIPHONG 103, Bd Bonnal

Trà nào ngon nhất?

Này ông! bán cho tôi một gói trà Tam-Hỷ hiệu KIM-TBÁI.
- Kim-Thái không có trà Tam-Hỷ nữa. Có trà Tam-Tinh thôi.
- Tại tôi mới mua hôm nọ đấy, sao lại không có?

Vì trà Tam-Hỷ Kim-Thái nhiều người ưa, các hiệu bán trà giả mạo nhiều, làm cho người mua khó phân biệt thế nào là thật giả mà bị lừa, nên chỉ hiệu KIM-THÁI mới được hiệu trà Tam-Hỷ, chỉ chế các loại trà NHẤT-PHẨM, TAM-TINH, NGŨ-PHƯỚC, TÂN-THÁI lại tốt và ngon hơn Tam-Hỷ trước nữa, để người mua dễ nhận biết.

- Vậy thì từ nay, tôi sẽ mua các trà này một gói của hiệu KIM-THÁI, vì tôi đã nghiệm và tin rằng các trà của hiệu KIM-THÁI rất ngon và tốt.

王之貨國

Ai thương con??

Khi thấy con thỏ thể gầy ốm, mặt mày xanh vàng, bụng to và thường có sán, đêm ngủ khóc, hay có ghê sán, nên biết đó là tại:
1) Bẩm thụ thiên nguyên yếu;
2) Trong mình có độc bởi những bệnh di truyền;
3) Tỷ vị bị liệt trở bởi bị mớm không thường, ăn những đồ ăn khó tiêu, hoặc người lạnh.

Vậy muốn bồi bổ thiên nguyên, tẩy tích trệ, bồi tỷ vị, làm cho thân thể mập mạnh, khi huyết đầy đủ, da thịt nở nang, gân xương cứng mạnh, trừ hết ghê sán, lọc hết máu độc, để cho con được ăn chơi mau lớn, nên cho dùng:

Thuốc bỏ trẻ con

HIỆU CHỖ THỌ

Một chai 0,50

Hở tại các nhà Đại-lý Thuốc Chỗ Thọ, Dầu Chỗ Thọ, Dầu Từ Quai.

NHÀ THUỐC VĨNH-THỌ TOURANE

VIỆC TRONG NƯỚC

Một con đường nên làm

Vài năm nay nước Đông-nam tha và ruộng, con đường lũng lợ là Tây hóa đến Sơn triều, đất khác nhiều chỗ, nhất là về mùa mưa, lũng lợ ngập nước...

Kho chuyên.

Cậu James Lâm, con ông chủ tịch Lâm Sâm ở Tân, học bên Mỹ rồi phải lòng một cô gái Mỹ. bị cha mẹ cự tuyệt, buộc phải ly dị (T. D. năm ngoái có đăng nơi nước Lào-dam) thì 161 Décembre 1932 cậu đã từ giã cô gái kia.

Biết không mong mỏi gì được cậu & em vàng & đỏ nữa, cô Viola Brown ra tòa xin ly dị. Tòa sẽ có được ly dị; cậu Lâm phải bồi cho cô 3, 4 nghìn dollars.

Thật giống chuyện cậu Thiệu trong Nam ta bị 8000\$.

Vài năm trước con ông định quan Toàn-quyền (đại tá) Phong Canh-nam Nam-bý.

Quan Thống-độc Nam-bý phải giữ các vụ thơ và coi các việc, trong ba tháng có bốn con nghé việc Phong Canh-nam khác. Phong này bị giải tán là vì có nhiều cuộc rầy rã giữa các ông nghé.

Theo báo « La Presse Indochinoise », trong việc tranh cử nghị sĩ Nam-bý, ông De Beaumont làm trên ba vạn rưỡi đồng!

Đã cử, ông lại đáp máy bay về Pháp, khi trở qua cũng mang máy bay, tính cả 2 chuyến, cũng tốn năm nghìn đồng nữa! Xài tiền mà ghê!

Cứ đến ngày 1er Avril, cái ngày của nước Âu-Mỹ gọi là « Poisson d'Avril » hay là « Jour de blague », Tàu dịch là « Vạn sự bất thành », & các nước họ bày đặt ra làm chuyện láo lếu để phân người mà lấy làm vui. Lý kỳ quen rồi.

Ngày 1er Avril vừa rồi, báo VU có in ra 6 cái hình dứa rất xinh, nói là con dứa sinh 6 của một người dân bà Pháp; các báo đưa nhau & copy tin ấy đăng rầm, sau mới biết là cách chơi nghịch của báo VU chứ không có gì cả. 6 dứa bé kỳ chỉ là một, có đầu chụp ra 6 hình khác khác thôi!

Mà tại gì ai khỏi làm, vì chuyện chị Dionne đã thiệt ở đây con bà Canada có thiệt (T. D. có đăng), thì chuyện 6 dứa bé này sao lại không thiệt cho? Tòa-vọng báo VU chơi chuyện như vậy, háy giữ người chơi, còn các báo phải ngừng để cải chính!

Rõ là chơi nghịch. Cách chơi của các ông nhà báo!

SỮA NESTLÉ HIỆU CON CHIM

SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương bệnh và các trường học (Lycées) & khắp Đông-Dương

Thuộc là "LUCIA" tốt nhất

Có bán khắp nơi

(Tiếp theo trang 11) này. Nay vì một mảnh giấy nhận thuê cũ, mà cái bộ tang Tây giao cho làng Đàng, nên làng Tây đi, có đưa tiền tiếp gửi đi khắp nơi, mà con đơn gửi lên tòa Khâm ngày 21 tháng 3 ta (17-3-36), trong đó có: "... quan huyện lấy một cặp nghé voi và một con trâu làm dâng..."

Đưa kỳ giao về làng cũ, quan huyện nhận rằng nghé voi ấy là nghé của đại hào mục Trần Xuân (làng Xuân Đông) 213; & một con trâu của họ khác, nên huyện hương làng Tây bị bắt đi ra cáo và bị phạt 100 đồng.

Hai làng khác nhau, mà quan mua nghé voi của đại hào trong một làng mà làng ấy được kiện, cũng đáng thời vào tòa kiện. làm mới nghé cho làng Tây, nên đơn bị phạt 500 đồng tiền lãi đến tòa cáo cấp.

Quan trên nên lấy lý công bình mà xử xét cho hai bên được thỏa thích, mới mong khỏi mối xang đột và việc dân bị tranh chấp sau này.

Nạn quây số tới thôn quê! Bên đầu tháng Mai này, có hai người dân ông đem bán quây số lợi tại chợ Vạn, làng Châu-tương (Mộ-độc), ai quây số một xu, may trúng món đồ đáng 1.3 tỷ cả. Ban đầu có một đôi người trung, nên người ta chen lấn vào quây đống. Mọi người có người bán than, cái mua gạo, sáng bỏ xu ra quây đống của may, ló thua phải theo luôn, thành hao nhiều của mà hồi nước mắt đầu chui vào cái còi!

Đã-trung-sĩ Lại chuyện rắc rối trong vụ đợc điền

1) Tại phủ Bình sơn ngày 16-5-36, thấy lý trưởng Nguyễn Luận hương bộ Ng. Uông, ở làng Lộc thanh, làng Bình trung, địa phương rặng.

Vào rồi làng họ đương ở trường thuế thôn thuế, ở một người đến xưng là phải viên thanh tra kiểm đợc, đưa giấy tờ gì (bằng chữ Pháp) ra báo làng họ ký vào; làng xin xem bằng chữ Hán thì ký, vì họ không biết chữ Pháp. Người kia nói sao làng họ ký làm như giấy, đòi đóng giá trước công chúng và hăm sẽ về bêu với quan Thanh tra đem roi tới đánh. Làng họ sợ người kia về bêu gian với quan trên, nên phải đến phủ cáo trước...

2) Ngày 17-5-36, người phải viên thanh tra lại làng Tân by, làng Bình hà, xã hương mục làng ấy là Nguyễn Nghĩa và tuần lý Nguyễn Xá phải sắm cái cho thầy đợc và bắt 2 người dân mới ngày tới bắt cho thầy sai báo. Họ hương mục Nghĩa không sắm ra cái, bị thầy tế đánh đợp. Chuyện này hương tự cũng đưa đơn đến phủ báo, thưa rõ quan trên xét xử.

Ở các hương thôn đi đến đầu nghe tiếng than phiền về chuyện đợc điền sanh chuyện đợc hiệp đợc.

Về chuyện vụ án mạng ở hương (chuyện này T. D. số 910 ra ngày 16-5, có đăng cái án tòa án sơ cấp Bình sơn tuyên án bọn Đoàn thị Toàn 18 tháng tù, lý trưởng Phạm Kiệm 10 tháng án phạt v.v... Nay được tin xác:

Phạm thị Toàn, Trần Trọng, cũng bọn lý hương và bọn con bạc, người nào cũng đợc cáo án nghị phạt từ 7, 8 tháng trở xuống 2 tháng, hiệp 15 ngày, chứ không có án án nặng, như tin trước đã đăng.

Bị xét nhà và bắt, vì không xin phép mà làm thịt lợn

Gần mấy năm nay, mỗi khi đến ngày 1er Mai, thì mấy người hoặc sau ngày ấy có lệnh nghiêm cấm các xã thôn cấm phóng. Năm nay cũng thế, song trong hạt không có xảy ra việc gì.

Tối 5 rạng 6 Mai, xã Nguyệt. Đợc ở xóm Nam phường, làng Phước lộc, tổng Tĩnh thượng (Sơn Tĩnh), có làm cỗ cưới

sinh khố, lại như người con gái cất nhà mới trong vườn, nên ông ký có làm thịt lợn. Lợn giết xong, đã rả thịt cho nhà cũ đợc. Thì vào độ một giờ khuya, có quan một đồn Cảnh sát, quan phủ Sơn Tĩnh cũng các viên chức thuộc họ, đến xét nhà, hỏi qua giấy tờ; ông ta chỉ việc thịt lợn rồi đưa đợc, quan giao cho hương lý ở tại nhận giấy ông Đợc và mấy người trai đem giúp việc; trong số ấy có thầy hai Tái (lâm thầy địa coi đất cũ nhà) cũng bị giải về nhà xét lấy cung khai. Khi không có chuyện gì, thầy giải đợc về nhà ăn cơm như thường, mấy người ấy, rồi tha cho về. Há via!

Bệnh ghê trên lan BÌNH-ĐÌNH. - Từ năm ngoái lại nay, khắp huyện Bình khố (không rõ & hạt khác có không có cái dịch ghê trên lan khắp nơi, già, trẻ, gái trai đều mắc phải. Bệnh ghê này mọc mọt to, từng chòm 6, 7 hạt, rất ngứa, mà bề ngoài thì phẳng da lên rồi cương mủ, chỉ ngứa vậy chứ không nhức nhối gì. Khi làm rữa xong thì nó chảy nước vàng ra đợc quanh đó, quanh đó ký trung nước sôi rồi giặt sạch rồi rửa sạch bằng nước lạnh.

Từ trước giờ bệnh ghê không có, mà bây giờ thành một bệnh & dịch. Họ nói: là có nhà ăn & rất sạch sẽ mà cũng không tránh khỏi. Tầm rữa mình mấy một ngày 3, 4 lần, rồi xức thuốc các bệnh đó mà vô hiệu.

Sao thấy quyền hành? Gần đây ở làng Quảng nghiệp, phủ Tuy phước, đi đầu cũng nghe người ta than oán.

Phò lũng lũng Quảng nghiệp năm ngoái bị quan phủ Tuy phước cách dịch, say đã đưa một năm mà chưa thấy quan xét có người khác.

Trong lũng lũng có 25 xã thôn, có cả kỹ hào hương lý, há không có một ai xứng đợc làm phó lũng, mà cứ để người bất đợc đợc quyền hành?

Đông ruộng không có nước PHU-YÊN. - Từ khi có cuộc độn thủy, nhiều nơi nhờ đó làm đợc mỗi năm hai mùa; đợc có một đồng ruộng thuộc làng Thanh nghiệp, xã Lợi-tre Đợc nước 300 mẫu, không ăn nhờ gì nước đó cả.

Từ khi nhà nước bắt các điền hộ thuộc đồng này phải đào và tu bổ cái tiêu của từ làng Phong niên chảy lên, hao tốn biết bao nhiêu công sức, mà nước chẳng thấm vào đâu, vì cái tiêu của này thấp hơn đồng ruộng nhiều hơn nước không ăn đợc.

Xin nhà nước cho phải khám mội cái tiêu của khác, từ Artère n° 3, độ nơi km 3000-400 chảy đến đồng này thì nước mới tưới kịp.

Nếu không thì đồng này không ăn nước đợc, xin giảm thuế nước cho họ oan.

Cái khổ không có trường học ở tỉnh Phú yên như huyện Đông xuân và phủ Tuy an là hai hạt & gần tỉnh lý học, lại lập thêm nhiều trường, còn phủ Tuy hòa và huyện Sơn hòa & xã tỉnh lý địa thế rộng, dân đông, tiền bạc vụ trường không kém gì Đông xuân và Tuy an, thế mà không thấy lập thêm trường học nào cả. Nhiều nơi như Đa ngữ, Mỹ phá, Mỹ thạch v.v (thuộc Tuy hòa) trẻ con đợc đợc mà phải chịu cái nạn thất học. Tội nghiệp quá! Còn xin lập trường, phần đợc là dân nghèo lại đói, chỉ nhờ mấy bạc làng có thể trợ cấp vài quan tiền, nhưng mấy bạc ấy có làm đến đâu! coi như cả đồng Sơn lộc và miền Thanh hội (Sơn hòa) không có một cái trường học nào thì đã biết!

Mong quan trên trả định mệ cho dân miền này một cái trường cho trẻ con có chỗ học. Mong thay!

Ông già 70 tuổi thất cô tự tử BÌNH-THUẬN. - Ông Nguyễn Đợc 70 tuổi, ở làng Vĩnh hòa, tổng Lại an (Hàm thuận), treo cổ chết 161 ngày 17-4 ta (7-5-36).

Nguyên năm rồi ông cho cháu là út 25 tuổi & thục cho Nguyễn ý tức Biện ý 2 năm giá tiền 20\$00. Năm nay Biện ý có chịu thêm 1 đầu thuế nhà (tức B. Thuận ở trại không làm giấy) 5\$ 20\$ ông Đợc đã ăn hết, tháng này làng tới nhà ông thu đầu thuế (tức út, ông nói mới lấy bạc & đợc thuế cho út, ý nói bạc đưa tới số rồi không cho nữa. Ông chày vậy hồi ai cũng không đợc, mà làng theo bức sách mái, khừa qua, ông già tới nơi cây mít gần nhà Biện ý treo cổ.

Ý hay, làm tri họ báo làng tổng tới báo Phủ, quan Phủ lên lý an khám, sức con ông là tên sang nhận tang.

Già 70 tuổi mà không trọn đợc, tội nghiệp!

Bắt cô học lại tha Quan trên có lệnh cấm cô học, mà cái kỹ không khi nào triệt đợc, là vì họ thừa hành đợc tuợc. Gần đây Báo Nhân (lâm lý phủ Hàm thuận), cứ đi rao kiếm bắt cô học và đá gá, nhưng bắt đầu rồi cũng tha.

Tháng trước, báo Nhân bắt 1 ông học nhà cựu Hương kiêm An, và Nguyễn Ngọc tên Năm Hợ ở làng Phú lương rồi miễn lại cũng tha.

Ngày 20-4 ta (10-5-36) nhà tên Nguyễn Xên tên Năm Xên ở làng Tuy hòa, chứa 300 dĩa, bọn đàn nhà đợc, nhằm tới bắt rồi cũng tha.

Thả là lệnh cấm của quan trên chỉ làm mỗi lợi cho kẻ gian dốt, mà mỗi lợi hơn mỗi lợi, không trừ bớt đợc chút nào.

Rõ là cái

Dùng sữa "LE GOSSE"

SỮA « LE GOSSE » rất tốt cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết. Bao thầu cho Nhà - nước năm 1932-1933

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Pédiciculture etc... à Saigon. Có bán trong các tiệm tạp hóa & Đông-Pháp. BIỆU GIẤY XANH: Giá mỗi hộp... 0.330 Đại lý: ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES HUÉ - TOURANE - QUINHON

HU KHÔNG

Lại mộng không hề lo lắng đến bốn phần của nước bốn nhà, sáng là một người vợ bất lương, đã trái trước cái trách nhiệm sinh đẻ. Ich bị, ngoài tình, anh đợc người đợc ấp vì cái tánh cách đờ đẫn và một cái sắc đẹp phù phiêu, chỉ một trái đơn hoặc một trái đơn là đời. Thế mà sáng sẽ ra trước pháp luật & đợc tòa án xử sách đờ đẫn mà cho sáng chính thức lấy Vi lời. Hết là không phải không chọn nhau. Và trong lúc tang phở, Đại táng ở Ý đại lý về, trong cái cách lãnh đợc & giữa hai vợ chồng, lại càng buồn cười biết bao! Nào nước thương thuyết của trọng sự La bích bắt đầu ngay; nào Đại táng ban đầu từ chối vì lý quyền công vọng của chàng trong của cái, và vì chàng cũng đợc thỉnh thoảng về nhà một cách không ngờ; rồi kể đến chuyện giá cả, và vì chàng sợ Lai mộng bày tỏ quá rõ ràng mà ông không biết, nên chàng phải chớ nên ly dị với cái giá tiền của trăm ngàn ngàn.

Ái lịch đợc mặc đờ đại tang bước vào cái phòng khách lạnh lẽo nhỏ hẹp. Từ ngày đám tang mẹ nàng, Ái lịch đợc người bạn là Hồng lan trở nên vợ của Lý xuân đợc về nhà nữa; vợ chồng Hồng lan trong vụ Ái lịch mà họ coi như một người chị em ruột thịt, hơn một người bạn nữa. Và tuy vợ chồng Hồng lan có sẵn một yêu đương nồng đờn đờn, trong mấy ngày nay cũng không thể ngăn nàng sống như một cánh bèo trôi nổi bơ vơ, không hề biết đến cuộc đời hiện tại.

Tuồng như từ khi mất mẹ nàng, nàng đã trông thấy cái mội giấy cuối cùng buộc nàng với gia đình, phải đi. Cả cuộc ký vãng của nàng tuồng như đã lìa tách nàng ra & đợc quên lãng ở nơi không hề biết... Từ rày nàng sẽ ở đợc trên đời. Lại mộng sẽ đi về phía Lai mộng, còn nàng thì vẫn trở trong một mình. Nàng không thể chịu ơn của Vi lời làm đợc; nàng cũng không yêu cầu ai khác đâu; nàng lại cũng không thể ở mãi với vợ chồng Lý xuân, tuy hai người này muốn giữ nàng ở lại với chúng. Nàng sẽ ở đợc.

Giàu có, vẫn thật, giàu có một cách không ngờ, nhưng trong cái truyền thừa tiền đờn đờn. Trong khi chia buồn, trọng sự La bích đã cung kính đờ lời khen tặng và nàng đã trông thấy trong cặp mắt của nhà luật sư cái tia sáng hàm chứa như khi đối với mẹ nàng mới bữa trước. Đó là cái mà lực của ông vợ qua qua của, vì ông ta kính tiền.

Bình Phong = Tình LẬU, DƯƠNG-MAI, SANG-ĐỘC

Cũng cần nghe những lời rao quả đáng: Nào rồi tiền, nào màu mỡ trong ít tiếng đồng hồ, rồi đem trả nào đáng thế này. Đó là những phương thuốc sống làm cho nạn độc nhập vào cốt nên sống và thấy đó ngay, nhưng hết sức nguy hiểm cho tánh mạng sau này, vì gốc độc đã ăn thấm vào ngũ tạng và lục phủ. Nếu (thức khuya, làm công chuyện mệt, uống rượu bia, thì nào cũng trở lại (thành bệnh lâu năm) bệnh nóng lạnh, tay chân nhức mỏi, đau xương sống, đau cứng liệt lẹo, đau thối ngứa lưng, đau rưng nơi ngực, đường đại tiện, đường tiểu không thông, có chất máu, hay là như sợi chỉ, hoặc cho vợ con vì gốc độc đi truyền (bởi thế nên có nhiều người bệnh không biết rõ, nói tới đau bệnh phong tình, cũng thuốc hết rồi, không chớ bởi nữa, sau bệnh trở lại).

Vậy phải tìm cho được thuốc nào trị tận gốc mới có thể tuyệt nạn được, như thuốc:

SUU-ĐỘC BẢ-ỨNG-HOÀN

Hiện ÔNG TIÊN là một thứ thuốc bí truyền, gồm trị tận gốc tuyệt nạn các chứng bệnh phong tình như: Lậu, Tiêm m, Cốt khí, Dương mai, hay là độc nhập vào cốt đi nữa, hoặc SUU ĐỘC BẢ ỨNG HOÀN hiện ÔNG TIÊN cũng công hiệu trị tận gốc ra đời tuyệt, khỏi cần trừ căn, không hại đến sanh dục, không bệnh bệnh nữa.

Người bệnh muốn được thuốc SUU ĐỘC BẢ ỨNG HOÀN hiện ÔNG TIÊN khỏi làm mệt nhưng mấy thứ thuốc khác, nên hỏi trước những người có danh trị mới tin chắc, hay là mời đến nhà thuốc thành tại Phủ-nhận công các chi-nghiệm dưới đây, bằng tới sẽ được cách thi nghiệm và theo chứng bệnh ở các nơi, cho người bệnh thấy rõ thuốc SUU ĐỘC BẢ ỨNG HOÀN hiện ÔNG TIÊN, ai dùng cũng dứt tận nạn.

Khởi chữa chắc tuyệt nạn

Nghĩa là trước kia để có đau bệnh Phong tình như: Lậu, Tiêm m, Cốt khí, Hội xoái, Dương mai, v... dùng đồ thuốc đến nay chưa chắc là dứt tận nạn, trong mình còn nhức mỏi, tiền tiền bôn bôn, nếu để lâu sanh ra là bại và nhiều chứng bệnh rất ghê gớm. Mau dùng thuốc SUU ĐỘC BẢ ỨNG HOÀN hiện ÔNG TIÊN trong ít ngày sẽ thấy nước tiểu có chỉ nhớt cặn cặn, và trong mình động nhẹ nhàn thơ thới, đó là nạn độc hay còn ẩn trong mình bị thuốc xông tới ra, phải rằng dùng cho thường sẽ hết dứt.

Bệnh đàn bà

Có nhiều người bị gốc độc bệnh Phong tình của đàn ông sang qua, say đau, mai mận, huyết trắng ra đêm, lộn mả lộn máu, hôi tanh khó chịu, làm tư lự là đau tử cung hay là bạch đới hạ, dùng thuốc hết tiền mà bệnh không men, đến đời phải thiệt mạng. Vậy phải dùng thuốc SUU ĐỘC BẢ ỨNG HOÀN hiện ÔNG TIÊN mới hết dứt.

Bệnh con nít

Di gốc độc của cha mẹ di truyền, may còn sống sót được, mình mẩy gầy gò, a bọt, lỗ lổ cũng mình, mau dùng thuốc SUU ĐỘC BẢ ỨNG HOÀN hiện ÔNG TIÊN hết sức công hiệu.

Chúng tôi dám nói quả quyết và làm cam đoan ngoài thuốc SUU ĐỘC BẢ ỨNG HOÀN hiện ÔNG TIÊN ra chưa chắc có thứ nào trị được tận gốc và tuyệt nạn các chứng bệnh Phong tình.

Nhà thuốc ÔNG TIÊN

83 87-81-86 88-97-92, Rue Paul Blanche prolongée

Phủ-nhận-Saigon

SUCCESSALES:

SAIGON HUÉ HANOI P. PEYH
28, rue d'Espagne 51, rue Giaclong 03, rue du Papier Rue Olyer
DAKAO CANTHO BACLIU
16A, Bd. Albert 1er Bd. Saintenog Aven e Chanxi
Và trên 800 nhà đại lý ở các nơi trong xứ Đông dương.

HOÀNG - VĂN - ÁP

Hết mọi mắc bệnh LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU ĐÀ NHẬP CỐT, nghĩa là thối thối trong thì nó buồn như kiến bò, hay sáng ngày có thì mới hay nước mắt nó trong như sợi chỉ, thế là bệnh đã nhập cốt, như thế thì phải kịp chữa ngay, nếu để lâu sau ra làm bệnh rất nguy hiểm mà hại cả sinh đẻ, mau mau khỏi chỉ một thuốc HOÀNG VĂN-ÁP, 47 Phố Ninh-xá. BẮC-NINH là mau khỏi rất hết nạn, mà vẫn để như thường, chế biến hiệu không cần bia để nhiều lời hay về hình ảnh ra, như thế chỉ như tin cho người có bệnh, vậy ai có bệnh nên dùng thì mới biết thuốc có hiệu hay không có hiệu hay nay, thuốc LẬU 1\$60, TIM-LA 2\$00 1 l, khi mua gửi ít tiền trước, có gói lặt hóa giá rẻ, xin chờ bộ qua, có dùng thì mới rõ.

Độ này anh đẹp lạ nhỉ?

— Độ này anh đẹp lạ nhỉ?
— Vâng, thưa anh, vì trước tôi đem hết thuốc phiện hơn hai mươi năm, nên người tôi nó cũng gầy gò yếu đuối, xanh xao: tôi cũng đi chữa tiền tiền mua thuốc sai các hiệu về chữa, song tôi ra chẳng có hiệu nào là tôi không bị tiêu mất tất về mang cả. Thuốc của khách cũng vậy. May sao tôi gặp ông một Olivier báo tôi rằng: ở hiệu TAM-TÍNH có thuốc của rất hay, hiện người tôi chứng tôi cũng cũng như tôi hỏi mỗi ngày 100 đũa mà còn bú được, sau là anh. Thế thuốc kỳ có quan chánh báo chế thi nghiệm, nhận thực ngày 17 Mars 1933 và được nhiều các quan lấy khen ngợi. Thế là thế thuốc của anh của anh ở các nơi đại lý của hiệu kỳ thì anh đời cho trước là giấy nhận thực của quan thầy thuốc thì mới được thuốc thực không có mua làm phải thuốc giả đấy! Khi tôi đang bú và lúc bú xong, tôi về làm việc như thường. Như anh ăn cũng không sợ ốm, chế tạo anh cũng bú được thuốc có năm hàng nặng như khác nhau. Hàng nặng nhất 6\$00; hàng nhì 3\$00; hàng ba 2\$00; hàng tư 1\$00, hàng năm 0\$50 một chai. . . .

Khi anh đang bú, mau mau người thêm sức khỏe thời anh mua thêm thuốc TAM NHUNG SONG BỒ HOÀN 4\$00 một chai. Tất mới mua một ít 6\$00, đáng mới được 8 hôm nay mà trông người tôi đẹp như thế đấy, anh à. Nếu anh ở xa thì anh báo gửi lặt hóa giá rẻ, xin chờ bộ qua, có dùng thì mới rõ và anh đời cho:

Monsieur TRẦN-ĐẮC-SỨ đit TAM-TÍNH-Y-QUÁN
N° 73 Rue des Pipes 73P. HANOI - (Tonkin)
Nếu anh ở gần nơi Đại lý nào thì dưới đây thì mua ngay ở đấy cũng được
NAM-KY KH. LA-VAN-NHÀ, 27 Rue du Marché Thị-Nghệ (Già Đình),
Vương-Kỳ, chez Vlah-Biép-Phát (Long-Kiên),
CAO-MIÊN N. Hayah-Tri là Olivier Phnom-Penb,
AL-LAO N. Nguyễn-vân-Đặng, (Pakoi), Mme Phan-thi-Lộc Rue Tafforis (Vladivostok),
TRUNG-KY KH. LA-NAM-HUNG Rue Gia long (Phan-Thiết); Ngọc-Hàng, 91 Rue Gia Long (Huế), Mile Vũ-thị-Trang, (Tuy-hóa).

Nghề chế tạo và buôn bán đồ binh khí ở thè - giới

(Tiếp theo trang 2)

lực ở thị trường thế giới.

Schneider không chuyên làm khí giới như Krupp, mà làm cả các đồ máy khác nữa, vào hồi trận cách mạng, hãng Creusot là một số binh khí đáng nhất ở Pháp. Qua năm 1832, dưới chính phủ Phục-hưng (Restauration), hội chủ trương nhà máy bị khánh tận.

Hội bị khánh tận, anh em Schneider và Eugène vào đứng chủ trương, lập ra hội khác, tư bản 900.000 quan. Schneider có năng lực kinh doanh sự nghiệp hơn người, giới lời giao thiệp, theo cách làm ăn theo lối mới: đưa tiền ông ta giao thiệp với các nhà băng, các

nhà đại tư bản, rất thân mật, kéo bọn kia theo với mình, còn Eugène thì đi nghiên cứu các chuyên khoa (technique) về các thứ máy mới ở các xưởng khác, đem về làm ở xưởng mình, đầu tiên làm một thứ máy hơi ở xưởng đúc ở Bazelles.

Lúc bấy giờ, việc giao thông ở Pháp đương mở mang, công việc làm đường xe lửa, đóng tàu thủy, làm cho công nghệ máy rất phát đạt. Chấp lấy cơ hội, Schneider lập tức dựng các xưởng làm các thứ máy, và máy xưởng đóng tàu. Ở bên kia bờ sông Saône ở Chalons Năm 1838, hãng Creusot làm ra cái đầu máy xe lửa thứ nhất, qua năm sau chiếc đầu hơi ra đời, khi đó Schneider không dưng sáng chế khác. Nhưng trận đánh ở Crimea Schneider bán cho bộ hải quân Pháp 150 khẩu đại bác, kiếm được số lợi xấp xỉ hai triệu để dâng nộp những đồ máy móc khác, cũng đó Schneider mới chấm nghề chế tạo quân khí.

Ngôn giao thiệp và thế lực của Schneider. — Schneider đã sẵn có cái óc kinh doanh việc lớn, có sẵn những lập trường môn máy rất giỏi, nó khi cụ tinh như, lại nhiều tiền, máy móc để là căn cho sự nghiệp làm ăn, song chưa đủ, còn phải một điều kiện nữa, là sự giao thiệp, sẽ gây thế lực trên trường chính trị, thao túng những nhà cầm quyền chính trị, quân bị, mới đạt được môn hàng to. Eugène đến ra ứng cử nghị viện quận nhà làm hạt Saône et Loue; năm 1863, Eugène làm thượng thư bộ can nông, rồi làm nghị trưởng ở nghị viện. Schneider biết rằng nghề làm khí giới vẫn nhàn nhàn, việc chính phủ mua đồ quân khí phải do nghị viện bỏ phiếu ưng thuận mới được, nên mình phải có người ở nghị trường mới kiếm được quyền lợi.

(Còn nữa)
T. S. dịch thuật

KIEU TÔI TÂN 1936

DOUGLAS 100. ressort 20/m giá 12\$00
— 700. ressort 22/m — 14.00
— 965. hát 3 một đĩa 2 ressorts 16.00
— 565. có máy ngưng 2 ressorts 18.00
Mọi đại lý nhà bán, es Huế, hát
— 1 đĩa chào chào-tương, giá 1\$50
Đĩa hát Quang-đông và Triều-châu 1.40
Đĩa hát Orchestre de danse 1.50
Đĩa hát người em và hát Loos 1.50
Đĩa hát Nhật-bản có đàn 1.50
Đĩa hát thiếu-nữ Nhật-bản 1.50
Có máy ngưng máy hát, và đĩa mới.
Mua máy hát hoặc đĩa hát, gửi Centre-Remboursement, không mất cước phí
LÊ-VĂN-TÀI
Disques & Phonos
3, rue Georges Gagneur - SAIGON

Cách thức thi và theo học nghề hàng hải trong trường Thương-thuyền Saigon

Kể từ có nơi đào tạo các nhà hàng hải, nhưng nhiều người còn không rõ ý và có khi không biết bản chất chuyên môn.

Nơi đào tạo kỹ sư hàng hải ở nước ngoài, chính là trường Thương-thuyền ở Saigon. Tuy ở chung một chỗ, nhưng trường Thương-thuyền với trường (Mây) không phải là một như nhiều người đã tưởng lầm ở Trường-Thuyền thực ra có 2 cơ giới và Hàng-hải.

Trường Thương-thuyền chia ra làm hai ban: một ban dạy về nghề cầm lái đi sông biển trong xu (navigation fluviale) và một ban dạy về hàng hải (navigation maritime).

Đây chúng tôi chỉ nói về ban Hàng-hải.

Do nghị định của Toàn-quyền Đông-Pháp ngày 8-9-1930, tại Saigon có lập một lớp dự bị thi bằng quan tàu (Cours préparatoire pour l'obtention des brevets de capitaine au grand et au petit cabotage colonial).

Trường này dưới quyền giám đốc của quan Nam Roset. Về sự dạy dỗ thì giao cho ông Blenschli.

Mỗi năm, vào tuần tháng 9 lại đến có một cuộc thi chọn học trò.

Thi sinh phải ít nhất là 16 tuổi, có học đủ 4 năm trung đẳng và sức lực khỏe mạnh, vì sau khi thi rồi có đợc-tơ nhà binh lực chọn.

Thời kỳ học tập là một năm, từ tháng 10 này qua tháng 10 sau. Muốn học nghề này phải có thiên tư về toán pháp (Mathématiques), vì toán pháp chiếm hết gần nửa chương trình.

Ngồi toán lý ra, còn Tri giác-vấn-học (cosmographe), cách đi biển phỏng chừng và ngắm sao (navigation estimée et astroscopique), lý luận về bản đồ, thời lý về máy móc, địa dư và vệ tinh.

Hết năm học, học sinh phải dự 2 cuộc thi thi do quan Thủy-binh làm giám khảo.

Cuộc thi đầu là thi ra trường. Đủ khóa này thì sinh được kể như đã trải 12 tháng rong rã đi tàu vậy mới có quyền dự thi bằng Brevet théorique de capitaine.

Cuộc thi thứ nhì thường vào khoảng nửa tháng sau cuộc thi lấy bằng vừa nói. Đủ bằng kỳ rồi, học sinh phải kiếm tiền để tập sự cho đủ thì giờ nhất định rồi mới được phép thi lặt thực hành hay là bằng qua các tàu thành tước.

Về tài giờ tập sự thì nhất định như sau đây:

4 năm về capitaine au grand cabotage;
3 năm về capitaine au petit cabotage;
1 năm về officier de quart colonial.

Trong các tập sự kỹ học sinh có thể lặt trích nhiệm hoặc officier de quart, hoặc lieutenant hoặc second capitaine.

Vì thì giờ nhất định kỳ cần trở, nên tuy trường đã thành lập về mấy năm nay, nhưng chưa có người nào chịu được bằng quan cai tàu chánh thức.

Có lẽ kỳ thi tháng 10 tới đây mới có người đủ điều kiện ứng thí.

Tuy nhiên, hiện giờ mấy người đã ra công rồi phải nhiều đều có sự làm từ từ, lương tháng ít làm cũng ở một số chức, lại có nhiều người đã kiếm được địa vị rất khá qua như ông Liéc, làm commandant một chiếc tàu ở Bắc và 3 người nữa đến là seconds capitaines của vài chiếc tàu đường Saigon - Haiphong, Saigon - Singapore, lương tháng không dưới 100 bạc.

Đó là một dạng và kết quả của trường Thương-thuyền ở Saigon mà nhiều người chưa biết rõ.

(Trích Tạp-báo)

Thi-văn

VỚI

thời-đại

- OIES -

Nên chú ý!!

Kính triêu quí ngài rõ rằng kể từ ngày 16 Avril 1936, chúng tôi đã là chủ hiệu báo chí Tân-Định, số 22 đường Vassolgne Saigon-Tân-Định.

Nhờ các sếp đại bản báo về việc gửi hàng bán-liên có thể gửi nhanh chóng được tất cả thứ thuốc và giá trị rất phải chăng (gửi theo các chứng tàu 166 hành và hạn hàng không phải tốn tiền đại lý).

Quý ngài chớ nên ngần ngại, cứ gửi thư cho bán-hiện; bản thuốc hiện sẽ vì lòng gửi tặng một chai thuốc ho e SIROPAN - và quyền catalogue của bán-hiện.

Xin quí ngài sẵn lòng chiếu cố cho, bán-hiện lấy làm cảm tạ vô cùng.

HỒ-ĐẮC-AN
Bác sĩ báo chí
cựu Lưu-nhà-viện các
Bệnh-viện thành Paris
Chủ-hiệu báo-chí TÂN-ĐỊNH
Số 22 đường Vassolgne SAIGON

Lựa Hà-dông! Lựa Hà-dông!

Lựa Hà-dông 0\$35, 0\$40, 0\$45, 0\$50, 0\$55, 0\$65 0\$75 1 thước. Tassor soie 1\$50 1 thước; 1 quần 1 Áo trung bình 5m50 1 bộ; Maillot Sport « Elegant » 0\$40; Maillot thường 0\$20, 0\$30. Áo tập võ con nít 0, 7 tuổi 0\$15; 9, 10 tuổi 0\$20; từ 11-14, 15 tuổi 0\$30.

Chemise soie 1\$00, Le Meilleur 0\$90; Elegant 0\$60; hàng mỏng eLa 0\$30, hàng mỏng eLa 0\$25; Portefeuille Hongkong có ferm. étire 0\$60 một cái; túi đựng tiền cầm tay (Sac à main) của các cô thiếu nữ (tân thời) 4\$50; quần áo nhiều tay của con nít mới 0\$30; 2, 3 tuổi 0\$40; 4, 5 tuổi 0\$50 một cái.

Sandale của các ông 2\$00 một đôi, Mua từ 12\$00 trở lên, không mất tiền cước.

AN - THÀNH

41, phố Hàng Đào 41 HANOI

Tại Hội chợ Huế?

Quý Ngài nên nhớ rằng ngoài ra DẦU BÀ - CHỮNG hiện ÔNG-TIÊN, quý Ngài không tìm được thứ dầu nào trị được bách bệnh, công hiệu lạ lùng, mùi thơm dịu dàng, mà giá lại rẻ hơn các hiệu khác.

Ve lớn ..... 0\$12

Ve nhỏ 0.06

Trong mấy ngày Hội - chợ, bán một biếu một để cho quí vị nào chưa có dịp dùng đến, coi đúng sự thật không.

ÔNG-TIÊN DƯỢC-PHÒNG

82-92, Rue P. Blanche prolongée

Phủ-nhận - SAIGON

NHÂN-TẠO-HUYẾT - CÔ-TÍNH BỔ-THẬN BỒ-HUYẾT-SẮT-TRÙNG THẬN-HU - DI-TÍNH

1) 100 ly thì thè - 1 ly: 100 ly máu
bùn - Làm cho khí-huyết sang-lạc - CHỮ
Cũng dụng độc-biệt là rất được vi-
tráng LẬU và GIANG-MAI, và các
chứng sát, lở, ghẻ - Già sang gần về
ít ăn, xanh xao - Đàn bà có mang
dàng an-thai - Ở cả dùng chống đó
da, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1\$50 - Nửa là 7\$50

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những học thò minh-lệ đã đăng trước, nay xin dịch bản phần chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thi nghiệm và phân chất thi phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE - HANOI như sau:

... Thuốc này lấy toàn tinh chất của máu một thứ cây quí, trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào chế Thái-tây, hợp dụng cho người Anam có thể bồi khí huyết, tăng sức khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges) tươi lớt trong mạch, và tái trở được vì uống lều, gao, mai.

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CÔ-TÍNH BỔ-THẬN:

... Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu rất quí như SÂM một ông v. v. trị chứng đau thận di-tính.

NGŨ-TÍNH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 - Hàng-Bông - HANOI

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT. LỢI. RẺ

XIN ĐỀ Ý MÀ DỪNG:

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)

2) DẦU NHỚT (HUILE)

3) MỖ (GRAISSE)

Có dùng mới biết;

SHELL

SHELLCOOL

SHELL A CYL

HUILE SHELL

GRAISSE SHELL

biết chắc dùng mãi

Đầu đầu cũng sẵn có

SHELL

Directeur Général: HUYNH THỐC KHÁNH

SAIGON